

EDUSKUNNAN VASTAUS 342/2010 vp

Hallituksen esitys yksityisiä sosiaalipalveluja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä yksityisiä sosiaalipalveluja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 302/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 56/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

yksityisistä sosiaalipalveluista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa, että yksityisiä sosiaalipalveluja käyttävän asiakkaan oikeus laadultaan hyviin sosiaalipalveluihin toteutuu.

2 §

Soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamiseen, toteuttamiseen ja valvontaan, jollei lailla toisin säädetä.

Yksityisten sosiaalipalvelujen toteuttamisesta on lisäksi voimassa, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa

laissa (812/2000) ja muutoin sosiaalipalveluista säädetään.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yksityisillä sosiaalipalveluilla* sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:ssä mainittuja sosiaalihuollon palveluja sekä niiden järjestämiseen liittyvää sosiaalialan ammatillista ohjausta ja neuvontaa, joita yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama likeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammatitoimintaa harjoittamalla;

2) *toimintayksiköllä* toiminnallista kokonaisuutta, jossa tuotetaan asiakkaalle tässä laissa tarkoitettuja palveluja;

3) *lupaviranomaisella* aluehallintovirastoja sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa;

4) *valvontaviranomaisella* sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua kunnan toimielintä tai sen määräämää viranhaltijaa, aluehallintovirastoa sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa.

2 luku

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottaminen

4 §

Toimintaedellytykset

Toimintayksikössä tulee olla riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja varusteet sekä toiminnan edellyttämä henkilöstö. Toimitilojen tulee olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle, kasvatukselle ja muulle huolenpidolle sopiva.

Henkilöstön lukumäärän tulee olla riittävä palvelujen tarpeeseen ja asiakkaiden lukumäärään nähden. Henkilöstöltä vaadittavista kelpoisuuksista säädetään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa (272/2005).

Henkilöstön mitoittamiseen ja kelpoisuusvaatimukseen sovelletaan perhekodin osalta sosiaalihuoltolain 26 a §:n 2 momenttia ja päivähoidon osalta, mitä lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) 5 §:ssä ja sen nojalla säädetään. Lastensuojelun laitoshuollon henkilöstön vähimmäismäärään sovelletaan lastensuojelulain (417/2007) 59 §:ää ja kelpoisuusvaatimukseen mainitun lain 60 §:ää.

5 §

Vastuu palvelujen laadusta

Yksityisten sosiaalipalvelujen on perustuttava sopimukseen tai kunnan tekemään hallintopäätökseen sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 7 §:n mukaisesti laadittuun palvelu-, hoito-, huolto- tai kun-

toutussuunnitelmaan taikka muuhun vastaavaan suunnitelmaan.

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottaja vastaa siitä, että 1 momentissa tarkoitettujen sopimuksen, hallintopäätöksen ja suunnitelman perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset.

Toimintayksiköllä tulee olla vastuuhenkilö, joka vastaa siitä, että toimintayksikössä toteutettavat palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset.

6 §

Omavalvontasuunnitelma

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan on laadittava toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelujen tuottajan sosiaalipalvelut ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen palvelukokonaisuudet. Palvelujen tuottajan on pidettävä omavalvontasuunnitelma julkisesti nähtävänä ja seurattava sen toteutumista.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta.

3 luku

Palvelujen tuottamista koskeva lupa ja ilmoitus

7 §

Luvanvaraiset palvelut

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka jatkuvasti tuottaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava lupaviranomaiselta lupa palvelujen tuottamiseen ennen toiminnan aloittamista ja olennaista muuttamista.

Lupa kattaa kaikki palvelujen tuottajan toimintayksiköt, joissa tuotetaan ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja.

8 §

Luvan hakeminen

Lupaa haetaan siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella palveluja tuotetaan. Jos palveluja tuotetaan useamman kuin yhden aluehallintoviraston toimialueella, lupaa haetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta.

Lupahakemuksessa on mainittava:

1) palvelujen tuottajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, yhteystiedot sekä yrityksen toimitusjohtajan tai muun liiketoiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot;

2) niiden toimintayksiköiden nimet ja yhteystiedot, joita varten lupaa haetaan;

3) haettavan luvan perusteella annettavien sosiaalipalvelujen sisältö ja tuottamistapa sekä niiden suunniteltu laajuus kussakin toimintayksikössä;

4) asiakaspaikkojen lukumäärä kussakin toimintayksikössä;

5) vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus, yhteystiedot, koulutus, työkokemus ja tehtävä toimintayksikössä;

6) muun henkilöstön määrä ja koulutus;

7) tieto rekisteröitymisestä ennakoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun työnantajarekisteriin;

8) toiminnan suunniteltu aloittamispäivä;

9) asiakasasiakirjojen säilyttämispaikka, selvitys asiakasrekisterinpidon keskeisistä periaatteista ja rekisterinpidosta vastaava henkilö sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 20 §:n 4 momentissa tarkoitettu tietosuojavastaaava;

10) palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.

9 §

Lupahakemuksen johdosta tehtävä tarkastus

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen toimintaedellytysten varmistamiseksi aluehallintoviraston on tarkastettava ympärivuorokautisia sosiaalipalve-

luja antava toimintayksikkö mahdollisimman pian sen jälkeen, kun toiminnan aloittamista tai muuttamista koskeva lupahakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa. Lisäksi aluehallintoviraston on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä tarkastettava sellainen toimintayksikkö, jota koskeva lupahakemus on tullut vireille Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa. Tarkastukseen voi osallistua aluehallintoviraston pyynnöstä sen kunnan edustaja, jonka alueella sosiaalipalveluja on tarkoitus tuottaa.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan palvelujen tuottajan suostumuksella.

10 §

Luvan myöntäminen

Lupa myönnetään palvelujen tuottajalle, jos sen toimintayksiköt täyttävät 4 §:ssä säädetyt edellytykset ja jos se kykenee asianmukaisesti vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan. Palvelujen tuottajan, joka on konkurssissa tai jolla on maksukykyynsä nähden vähäistä suurempia erääntyneitä verovelkoja tai saatavia ulosotossa, ei katsota kykenevän asianmukaisesti vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan.

Luvasta tulee ilmetä palvelujen sisältö, toiminnan laajuus ja palvelujen tuottamistapa. Lupa voidaan liittää asiakasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista.

11 §

Ilmoituksenvaraiset palvelut

Yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan, joka tuottaa muita kuin ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista kunnan toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan. Ilmoituksessa on mainittava vastaavat tiedot kuin lupahakemuksessa. Palvelujen tuottajan, joka on hakenut 7 §:ssä tar-

koitettua lupaa, ei tarvitse tehdä erillistä ilmoitusta tuottamistaan muista kuin ympärivuorokautisista sosiaalipalveluista, jos ne ilmenevät lupahakemuksesta.

Yksityisen päivähoidon tuottajan velvollisuudesta tehdä ilmoitus kunnan toimielimelle säädetään lasten päivähoidosta annetussa laissa.

12 §

Ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta

Palvelujen tuottajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta luvan myöntäneelle lupaviranomaiselle tai 11 §:ssä tarkoitettujen ilmoituksen vastaanottaneelle kunnan toimielimelle.

13 §

Kunnan velvollisuus antaa ilmoitetut tiedot aluehallintovirastolle

Kunnan toimielimen on viipymättä annettava aluehallintovirastolle 11 ja 12 §:n nojalla saamansa tiedot lukuun ottamatta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja taikka yksityistä perhepäivähoitoa.

4 luku

Valvonta

14 §

Valvonnan kohde

Tämän lain mukainen valvonta kohdistuu kaikkiin 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuihin sosiaalipalveluihin.

15 §

Ohjaus, neuvonta ja seuranta

Valvontaviranomaisen on toteutettava yksityisten sosiaalipalvelujen valvontaa ensisijaisesti antamalla palvelujen tuottamisessa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa palvelujen tuottajalle sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa.

16 §

Toimintakertomus

Luvan saaneen yksityisen palvelujen tuottajan on vuosittain annettava toiminnastaan kertomus lupaviranomaiselle.

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava henkilöstössä, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset.

17 §

Tarkastusoikeus

Valvontaviranomainen voi tarkastaa palvelujen tuottajan tässä laissa tarkoitettujen toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Lupaviranomainen voi lisäksi pyytää kunnan toimielintä perustellusta syystä tarkastamaan toimintayksikön.

18 §

Tarkastuksen toimittaminen

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimintayksikön tiloihin. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan kuitenkin tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palve-

lujen turvaamiseksi. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.

Tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki hänen pyytämänsä asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista.

Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.

19 §

Huomautus ja huomion kiinnittäminen

Jos yksityisten sosiaalipalvelujen ohjauksen tai valvonnan yhteydessä todetaan, että palvelujen tuottaja on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettänyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä eikä asia anna aiheutta muihin toimenpiteisiin, lupaviranomainen voi antaa palvelujen tuottajalle tai vastuuhenkilölle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle tai kiinnittää huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

20 §

Määräys puutteiden korjaamisesta

Jos yksityinen sosiaalipalvelujen tuottaja ei ole täyttänyt ilmoitus- tai luvanhakuvelvollisuuttaan tai jos sosiaalipalvelujen järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, lupaviranomainen voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava.

21 §

Toiminnan keskeyttäminen ja käyttökielto

Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, lupaviranomainen voi kieltää toiminnan tai määrätä sen keskeytettäväksi taikka kieltää toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön välittömästi.

22 §

Pakkokeinot määräyksen noudattamiseksi

Lupaviranomainen voi velvoittaa palvelujen tuottajan noudattamaan 20 ja 21 §:ssä tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

23 §

Luvan peruuttaminen

Lupaviranomainen voi peruuttaa sosiaalipalvelujen tuottamiseen myöntämänsä luvan osittain tai kokonaan, jos toiminnassa on olennaisesti rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Luvan peruuttamisen edellytyksenä on lisäksi, että lupaviranomaisen aikaisemmat huomautukset ja määräykset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen tai epäkohtien poistamiseen.

24 §

Toimenpiteet lääkehuoltoa koskevien puutteiden johdosta

Mitä tässä luvussa säädetään, ei koske lääke-laissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos valvontaviranomainen havaitsee yksityisiä sosiaalipalveluja valvoessaan lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, sen on ilmoitettava niistä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.

5 luku

Yksityisten palvelujen antajien rekisteri

25 §

Rekisterin pitäminen ja siihen sisältyvien tietojen käyttäminen

Lupaviranomaiset pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (*yksityisten palvelujen antajien rekisteri*) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettut rekisterit terveydenhuollon yksityisistä palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista.

Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, joka myös vastaa tietojärjestelmän toimivuudesta.

Lupaviranomainen vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja niiden luovuttamisen lainmukaisuudesta. Lupaviranomainen saa käyttää rekisterien tietoja tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi henkilötietolaissa (523/1999).

26 §

Lupahakemukseen sisältyvien tietojen tallettaminen rekisteriin

Myönnettyään palvelujen tuottajalle 7 §:ssä tarkoitettun luvan lupaviranomainen huolehtii siitä, että yksityisten palvelujen antajien rekisteriin on talletettu tiedot, jotka palvelujen tuottajan on 8 §:n mukaan tullut mainita lupahakemuksessa.

27 §

Ilmoituksenvaraista toimintaa koskevien tietojen tallettaminen rekisteriin

Lupaviranomainen päättää 11 §:ssä tarkoitettua ilmoituksenvaraista palvelua koskevien tietojen tallettamisesta rekisteriin.

Rekisteriin ei talleteta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin kotipalveluihin kuuluvia tukipalveluja tai niihin rinnastettavia palveluja taikka yksityistä perhepäivähoitoa.

28 §

Muut rekisteriin talletettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä 26 ja 27 §:ssä säädetään, lupaviranomainen tallettaa rekisteriin:

- 1) tiedot toiminnan muutoksista;
- 2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot; sekä
- 3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

29 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Sosiaalipalvelujen tuottajana toimivaa henkilöä, sosiaalipalvelujen vastuuhenkilöä, rekisterinpidosta vastaavaa henkilöä sekä tietosuojavastaavaa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty on lopettanut toimintansa.

30 §

Rekisterissä olevien tietojen julkistaminen ja luovuttaminen

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi julkistaa ja luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä yksityisten palvelujen antajien rekisteristä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan nimen tai toiminimen, palvelualan sekä kaikkien toimintayksikköjen ja toimipisteiden osoitteet ja yhteystiedot. Itsenäinen ammatinharjoittaja voi kuitenkin kieltää osoite- ja muiden yhteystietojensa julkaisemisen.

Muista kuin itsenäisistä ammatinharjoittajista saa julkisessa tietoverkossa olla myös muita yritystoimintaa koskevia julkisia tietoja.

Muusta kuin julkisessa tietoverkossa tapahtuvasta julkisten henkilötietojen luovutuksesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa. Tietoja, jotka koskevat tässä laissa tarkoitetun toimintansa lopettanutta palvelujen tuottajaa, saa julkaista ja luovuttaa julkisessa tietoverkossa enintään 12 kuukauden ajan siitä, kun lopettamisilmoitus saapui lupaviranomaiselle.

31 §

Tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä lupaviranomaiset saavat luovuttaa yksityisten palvelujen antajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään:

1) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisetuksia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista;

2) Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle tilastointia varten tarvittavat tiedot yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista sekä 16 §:ssä tarkoitetuista toimintakertomuksista.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti.

32 §

Palvelujen tuottajalta perittävät maksut

Lupa sosiaalipalvelujen tuottamiseksi ja 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen rekisteröinti ovat maksullisia. Lupa- ja rekisteröintiin liittyvistä toimenpiteistä voidaan periä maksuja kokonaan tai osittain vuosimaksuna.

6 luku

Viranomaiset ja niiden välinen yhteistyö

33 §

Keskushallinto

Tähän lakiin perustuvan toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastoja niille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Ohjauksen tavoitteena on yhdenmukaistaa aluehallintovirastojen toimintaperiaatteita, menettelytapoja ja ratkaisukäytäntöjä.

Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo palveluja erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät ja laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoon tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan;

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

34 §

Alue- ja paikallishallinto

Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo toimialueellaan tuotettuja yksityisiä sosiaalipalveluja.

Kunnan toimielin ohjaa ja valvoo alueellaan tuotettuja yksityisiä sosiaalipalveluja.

35 §

Valvontaviranomaisten välinen yhteistyö

Valvontaviranomaisten on toimittava yhteistyössä tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan.

Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava tämän lain mukaisessa valvonnassa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle. Lisäksi kunnan toimielimen on ilmoitettava aluehallintovirastolle 17 §:n perusteella tekemistään tarkastuksista ja niitä koskevista johtopäätöksistään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on ilmoitettava 17—23 §:n perusteella toteuttamistaan valvontatoimista asianomaisille aluehallintovirastoille. Aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos palvelujen tuottaja on saanut luvan tai hakenut sitä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sekä aluehallintoviraston on ilmoitettava edellä mainituista valvontatoimista niiden kuntien toimielimille, joiden alueella palveluja tuotetaan.

7 luku

Muutoksenhaku

36 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn lupa- ja valvontaviranomaisen päätökseen haetaan muutosta va-

littamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Edellä 19 §:ssä tarkoitettuun huomautukseen tai huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

37 §

Täytäntöönpano

Lupaviranomaisen päätös, joka koskee toiminnan keskeyttämistä, toimintayksikön tai sen osan tai laitteen käytön kieltämistä taikka luvan peruuttamista, voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, jos se on asiakkaiden turvallisuuden kannalta välttämätöntä.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi.

8 luku

Erinäiset säännökset

38 §

Kantelujen tutkiminen

Lupaviranomainen tai sosiaali- ja terveysministeriö ei tutki yksityisiä sosiaalipalveluja koskevaa kantelua, joka kohdistuu yli viisi vuotta vanhaan asiaan, ellei kantelun tutkimiseen ole erityistä syytä.

39 §

Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisilla sekä sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada sosiaalipalvelujen tuottajalta ja toisiltaan tehtäviensä suorittamista varten tarvittavat tiedot ja selvitykset maksutta.

40 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan valvontaviranomaiselle virka-apua 18 §:n mukaisen tarkastuksen, 21 §:n mukaisen keskeyttämisen ja käytökiellon sekä 39 §:n mukaisen tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi.

41 §

Rekisteröintiin liittyvien kustannusten korvaaminen

Aluehallintovirastojen tulee suorittaa 32 §:n mukaisista vuosimaksuista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujen antajien rekisteröintiin liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.

42 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yksityisten palvelujen antajien rekisteriin tallettavista tiedoista.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja luvan hakemisesta, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekemisestä sekä 41 §:n mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle suoritettavasta maksuosuudesta.

9 luku

Voimaantulo

43 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Tällä lailla kumotaan yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annettu laki (603/1996).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

44 §

Vireillä olevan asian käsittely

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevien lupahakemusten ja kantelujen käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

45 §

Luvan voimassaolo

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten perusteella myönnetty lupa on voimassa lain voimaantultua. Aluehallintoviraston tulee kuitenkin viran puolesta ja maksutta muuttaa toimialueellaan ennen lain voimaantuloa samalle palvelujen tuottajalle myönnettyt luvat palvelujen tuottajan kaikki toimintayksiköt kattavaksi luvaksi vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Kahden tai useamman aluehallintoviraston alueella toimiva palvelujen tuottaja voi hakea Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta erillisten lupien korvaamista yhdellä luvalla. Uusi lupa on myönnettävä, jos tämän lain mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle täyttyvät palvelujen tuottajan kaikissa toimintayksiköissä.

46 §

Ilmoituksenvaraista palvelua koskevien tietojen poistaminen rekisteristä

Yksityisten palvelujen antajien rekisterissä olevat tiedot, joita ei tämän lain perusteella tallettaa rekisteriin, poistetaan rekisteristä kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 26 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1541/2009, sekä
lisätään lakiin siitä lailla 736/1992 kumotun 59 §:n tilalle uusi 59 § seuraavasti:

26 §

Perhekodilla tarkoitetaan yksityiskotia, jossa annetaan perhehoitoa perhehoitajalain (312/1992) 1 §:n 1 momentin mukaisen toimeksiantosopimuksen tai yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (/) 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella.

joka kohdistuu yli viisi vuotta vanhaan asiaan, ellei kantelun tutkimiseen ole erityistä syytä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

59 §

Edellä 3 §:ssä tarkoitettu valvontaviranomainen ei tutki sosiaalihuoltoa koskevaa kantelua,

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleiden kantelujen käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977) siitä lailla 816/2000 kumotun 78 §:n tilalle uusi 78 § seuraavasti:

78 §

Edellä 3 §:ssä tarkoitettu valvontaviranomainen ei tutki erityishuoltoa koskevaa kantelua, joka kohdistuu yli viisi vuotta vanhaan asiaan, ellei kantelun tutkimiseen ole erityistä syytä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleiden kantelujen käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

lastensuojelulain 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lastensuojelulain (417/2007) 80 §:n otsikko ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1566/2009, seuraavasti:

80 §

Muu valvonta

Yksityisen palvelun tuottajan, joka jatkuvasti liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla antaa ympärivuorokautisia lastensuojelun palveluja, on saatava yksityisistä sosiaalipalveluista ane-

tun lain (/) 7 §:ssä tarkoitettu lupa ennen toiminnan aloittamista, laajentamista ja olennaista muuttamista. Luvan hakemisesta ja myöntämisestä sekä yksityisen toimintayksikön valvonnasta säädetään mainitussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 5 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

5 §

Palvelujen tuottajien hyväksymisen edellytykset

Kunta voi hyväksyä vain palvelujen tuottajan:

2) joka täyttää kyseiselle toiminnalle yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (/)

ja yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) asetetut vaatimukset;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain (669/2008) 2 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1332/2010, seuraavasti:

2 §

Tehtävät

Viraston tehtävänä on huolehtia:

1) terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994), kansanterveyslaissa (66/1972), työterveyshuoltolaissa (1383/2001), erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989), terveydenhuoltolaissa (1326/2010), mielenterveyslaissa (1116/1990), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990), tartuntatautilaissa (583/1986), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007), sähköisestä lääkemääräykse-

tä annetussa laissa (61/2007), sosiaalihuoltolaissa (710/1982), yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (/), kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977), terveydensuojelulaissa (763/1994), alkoholilaissa (1143/1994), tupakkalaissa (693/1976), geenitekniikkalaissa (377/1995) ja terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (1505/1994) sille säädetystä lupahallinnosta, ohjauksesta ja valvonnasta;

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 3 §:n 8 kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — —
8) *sosiaalihuollon palvelujen antajalla* asiakaslain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua sosiaali-

huoltoa järjestävää viranomaista, julkista sosiaalipalvelujen tuottajaa sekä yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (/) tarkoitettua palvelujen tuottajaa.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Laki

majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 2 §:n 1 kohta seuraavasti:

2 §

Sovellettamisalan rajoitukset

tuottajan tarjoamiin sosiaalihuollon asumispalveluihin;

Tätä lakia ei sovelleta:

1) yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (/) tarkoitetun yksityisen palvelujen

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 18 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1562/2009, seuraavasti:

18 §

Kuntoutusraha lakisääteisen kuntoutuksen ajalta

Päihdehuoltolain perusteella annetun yksilökohtaisen laitospuolisen kuntoutuksen ajalta kuntoutusrahaa myönnetään edellyttäen, että kuntoutus perustuu sosiaalihuoltolain (710/1982) perusteella laadittuun huoltosuunnitelmaan tai päihdehuoltolain perusteella laadittuun kuntoutussuunnitelmaan, josta on käytävä ilmi, miten päihdekuntoutuksella pyritään vaikuttamaan päihdeongelman aiheuttamiin työ- ja ansiokykyongelmiin siten, että kuntoutus edistää vakuutetun työelämään tuloa, työelämässä pysymistä tai sinne palaamista. Päätös päihdehuoltolain perusteella annetun yksilökohtaisen kuntoutuksen ajalta maksettavasta kuntoutusra-

hasta tehdään enintään 75 arkipäiväksi kerrallaan. Uuden päätöksen tekeminen edellyttää aina uutta huolto- tai kuntoutussuunnitelmaa. Kuntoutusrahan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että kuntoutus toteutetaan Kansaneläkelaitoksen hyväksymässä päihdehuollon kuntoutuslaitoksessa. Päihdehuollon kuntoutuspalvelu- ja antavalla kuntoutuslaitoksella tulee olla yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 4 §:ssä tarkoitettu lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen tai yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (/) 7 §:ssä tarkoitettu lupa ympärivuorokautiseen sosiaalipalvelujen antamiseen. Lisäksi kuntoutuslaitoksella tulee olla päihdekuntoutuksen kannalta asianmukaiset tilat ja laitteet sekä toiminnan edellyttämä henkilöstö. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä edellytyksistä, joiden on täyttyttävä, jotta päihdehuol-

lon kuntoutuslaitos voidaan hyväksyä tässä momentissa tarkoitetuksi kuntoutuslaitokseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) 2 § seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kelpoisuuksiin, joita vaaditaan sosiaalihuollon ammatilliselta henkilöstöltä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Sosiaalihuollolla tarkoitetaan tässä laissa:

1) sosiaalihuoltolain (710/1982) 13 §:ssä mainittuja tehtäviä, joiden järjestämisestä huolehtii sosiaalihuoltolain 6 §:n mukainen toimi-

elin, muu kunnan tai kuntayhtymän toimielin taikka valtio;

2) tehtäviä, jotka kuuluvat yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (/) tarkoitettuihin sosiaalipalveluihin.

Tätä lakia ei sovelleta sosiaalihuoltolain 20 §:ssä tarkoitetun kotipalvelun tukipalveluissa vaadittaviin kelpoisuuksiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) 2 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentin 6 kohta laissa 1138/2003 ja 4 § laissa 1525/2009, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

— — — — —
Lakia sovelletaan 1 momentissa säädetyn edellytyksin myös:

— — — — —
6) yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (/) tarkoitettuun palvelun tuottajaan;
— — — — —

4 §

Yksityisten sosiaalipalvelujen tai yksityisten terveydenhuollon palvelujen tuottajan rikosrekisteriote

Jos yksityisten sosiaalipalvelujen tai yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan toimialaan kuuluu palvelujen antaminen alaikäiselle, tulee Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston ennen luvan myöntämistä pyytää muuhun kuin työsopimus-

suhteiseen henkilökuntaan kuuluvalta henkilöltä, jolle kuuluu 2 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä, nähtäväksi rikosrekisterilain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kuntaa, jonka tulee vastaanotettuaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 11 §:n tai lasten päivähoitosta annetun lain (36/1973) 28 §:n 1 momentin mukaisen ilmoituksen, pyytää henkilöltä viipymättä nähtäväksi ote rikosrekisteristä.

Tässä pykälässä tarkoitettu ote on pyydetty nähtäväksi myös ennen kuin muu kuin lupahakemuksessa tai ilmoituksessa määritelty henkilö otetaan 2 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin. Palvelun tuottajan on ilmoitettava asiasta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, aluehallintovirastolle tai kunnalle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki**yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 14 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 14 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1549/2009, seuraavasti:

14 a §

Yksityisten palvelujen antajien rekisteri

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (*yksityisten palvelujen antajien rekisteri*) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri

yksityisistä terveydenhuollon palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista, joista säädetään yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (/). Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto.

EV 342/2010 vp — HE 302/2010 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 2011
